

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 369/2021-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov o návrhu navrhovateľa [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kucek & Partners, s. r. o., Námestie Martina Benku 26, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Adrián Kucek, proti rozhodnutiu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/375/20/K z 10. marca 2021 takto

rozhodol:

1. Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/375/20/K z 10. marca 2021 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.
2. Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií **je povinný** nahradiť navrhovateľovi trovy konania **691,34 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi navrhovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Návrh navrhovateľa a skutkový stav veci

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 12. augusta 2021 domáha zrušenia rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) č. VP/375/20/K z 10. marca 2021 vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) a vrátenia veci výboru na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.
2. Z návrhu navrhovateľa, jeho príloh a pripojeného spisu výboru (č. VP/375/20/K, pozn.) vyplýva, že uznesením č. 403 z 5. novembra 2020 výbor začal konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.

o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) proti verejnému funkcionárovi – navrhovateľovi, generálnemu riaditeľovi Slovenskej inšpekcie životného prostredia, pre porušenie povinnosti podať oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona do 30 dní odo dňa ujatia sa výkonu verejnej funkcie. V zmysle napadnutého rozhodnutia navrhovateľ „...oznámenie v súvislosti s ujatím sa verejnej funkcie, do ktorej bol menovaný 15.5.2020 mal podať do 15.6.2020, oznámenie podal 25.11.2020“.

3. Po začatí označeného konania výbor požiadal navrhovateľa o stanovisko pre účely konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „konanie“). Z napadnutého rozhodnutia výboru vyplýva, že navrhovateľ sa k uzneseniu o začatí konania nevyjadril.

4. Výbor rozhodol vo veci navrhovateľa 10. marca 2021 tak, že navrhovateľ ako generálny riaditeľ Slovenskej inšpekcie životného prostredia tým, že nepodal oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona v lehote stanovenej v ústavnom zákone, porušil povinnosť stanovenú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, za čo mu výbor uložil v zmysle čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona zaplatiť pokutu v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára vo výške 2 486,11 eur.

5. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 369/2021-14 zo 6. septembra 2021 bol návrh prijatý na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia navrhovateľa

6. Navrhovateľ v podanom návrhu argumentuje, že výška uloženej pokuty bola určená nesprávne, keďže je závislá od výšky príjmu za výkon verejnej funkcie v predchádzajúcom kalendárnom roku, za ktorý je na ten účel podľa jeho názoru potrebné považovať kalendárny rok, ktorý predchádza roku, v ktorom došlo k porušeniu zákonnej povinnosti, a nie rok, ktorý predchádza roku, v ktorom došlo k vydaniu rozhodnutia. Takýto postup je podľa názoru navrhovateľa v rozpore so zásadami správneho trestania, stíhania len zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom, v rozpore so zásadou primeranosti a zdržanlivosti, právom na spravodlivý proces, zásadou rýchlosti konania a materiálnej rovnosti, čo porušuje ústavné práva navrhovateľa, ako je aj v rozpore s doktrínou legitímnych očakávaní, keď je výška pokuty závislá od rýchlosti konania výboru, a teda účastník konania nevie legitímne očakávať, v akej výške mu bude pokuta uložená. Podľa tvrdenia navrhovateľa si výbor vykladá čl. 9 ods. 10 v spojení s čl. 9 ods. 16 ústavného zákona ústavne neudržateľným spôsobom, ktorý nemá oporu v ústave, ako ani v ústavnom zákone.

III.

Vyjadrenie výboru a replika navrhovateľa

III.1. Vyjadrenie výboru:

7. Výbor k návrhu uviedol, že v predmetnej veci rozhodol na základe úplne zisteného skutkového stavu, vecne správne a v lehote stanovenej v čl. 9 ods. 5 ústavného zákona. S poukazom na rozhodnutia ústavného súdu (uznesenie č. k. IV. ÚS 69/2012-33 z 2. februára 2012 a uznesenie č. k. II. ÚS 284/2014-14 z 11. júna 2014, pozn.) výbor konštatoval, že ústavným zákonom

stanovená lehota na rozhodnutie je lehotou poriadkovou a s jej prekročením nie sú spojené žiadne právne následky, hoci v danom prípade bola zachovaná. V dôsledku uvedených skutočností výbor považuje tvrdenie navrhovateľa o tom, že môžu nastať zásadné rozdiely medzi tým, aká výška pokuty bude uložená verejnému funkcionárovi v prípade, ktorý výbor stihol prejednať v roku 2020, a tým, ktorý prejednal až v roku 2021 za zavádzajúce. Zároveň poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ nepodal príslušné oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov v lehote 30 dní odo dňa ujatia sa výkonu verejnej funkcie, t. j. do 15. júna 2020, ale podal ho až 25. novembra 2020.

8. Výbor považuje ustanovenie čl. 9 ods. 16 ústavného zákona v časti „... *za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie...*“ za problematické a nejednoznačné, v dôsledku čoho prerokoval spôsob uloženia pokuty na pracovnej komisii 30. novembra 2020 so záverom, ku ktorému sa podľa výboru prikláňali členovia komisie, a teda, že rokom rozhodným pre určenie pokuty je rok, ktorý predchádza tomu, v ktorom došlo k vydaniu rozhodnutia. Výbor je toho názoru, že iný výklad (prezentovaný navrhovateľom) tejto časti ústavného zákona by bol neprijateľným extenzívnym vyplnením nedostatku právnej úpravy, v nadväznosti na čo poukázal na závery nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 312/2021-31 z 29. júna 2021, ktorého časť bodu 8 vo vyjadrení citoval takto: *«„Právne východisko... je výsledkom právneho posúdenia, ktoré nie je v súlade s ústavným zákonom, keďže ide o neprijateľné extenzívne vyplnenie nedostatku prechodného ustanovenia v novele ústavného zákona, ktoré by obsahovalo jasné stanovenie povinností...“ „Vывodzovanie právnej zodpovednosti spojenej s uložením sankcií nemôže byť výsledkom právneho posúdenia bez jasnej normatívnej opory, a to aj v rovine noriem ústavného práva.“»*

III.2. Replika navrhovateľa:

9. Navrhovateľ v replike zotrval na svojej argumentácii prednesenej v samotnom návrhu. Nad jej rámec vyjadril nesúhlas s právnym názorom výboru, čo sa týka možnej analogickej aplikácie nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 312/2021-31 z 29. júna 2021 na prerokovaný prípad, avšak súhlasí s nasledujúcim princípom, ktorý v ňom bol vyslovený: *„Vывodzovanie právnej zodpovednosti spojenej s uložením sankcií nemôže byť výsledkom právneho posúdenia bez jasnej normatívnej opory, a to aj v rovine noriem ústavného práva.“* Práve výbor bol podľa navrhovateľa ten, kto v súvislosti s čl. 9 ods. 16 ústavného zákona pristúpil k jeho extenzívnemu výkladu, ktorý je prejavom svojvôle. Rovnako uvádza, že v prípade pochybností by nejasnosť právnej úpravy mala zaťažovať štát, a nie jednotlivca.

10. Z napadnutého rozhodnutia navrhovateľovi nie je zrejmé, akými úvahami sa výbor riadil pri interpretácii a aplikácii čl. 9 ods. 16 ústavného zákona, keď až z jeho vyjadrenia k návrhu sa dozvedel, že predmetné ustanovenie výbor považuje za problematické. V nadväznosti na uvedené je toho názoru, že výbor konal v rozpore s čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 1 a čl. 152 ústavy.

11. Vo vzťahu k argumentácii o zachovaní tzv. poriadkovej lehoty pre rozhodnutie vo veci navrhovateľ uviedol, že jej dodržanie ani nenamietal.

IV. Posúdenie dôvodnosti návrhu

12. Podstata námietok navrhovateľa je založená na tvrdení, že výška uloženej pokuty bola určená nesprávne, keďže pri jej výpočte bolo potrebné vychádzať z výšky príjmu navrhovateľa za výkon verejnej funkcie za kalendárny rok, ktorý predchádza roku, v ktorom došlo k porušeniu zákonnej povinnosti, a nie za rok predchádzajúci tomu, v ktorom došlo k vydaniu rozhodnutia.

13. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že v konaní o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov preskúmava aj správnosť výšky pokuty uloženej verejnému funkcionárovi (PLz. ÚS 1/2016).

14. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že výbor stanovil navrhovateľovi pokutu podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) v spojení s čl. 9 ods. 16 ústavného zákona. Pri aplikácii čl. 9 ods. 16 ústavného zákona v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že mesačným platom verejného funkcionára sa rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie, ktorým výbor rozumie rok 2020, t. j. rok predchádzajúci roku, v ktorom došlo k vydaniu rozhodnutia, a teda aj k určeniu pokuty. Z listu ministra životného prostredia Slovenskej republiky považoval výbor za preukázaný ročný príjem navrhovateľa ako verejného funkcionára za rok 2020, z ktorého jednu dvanástinu (a teda pokutu, pozn.) určil vo výške 2 486,11 eur. Navrhovateľ naopak tvrdí, že mesačným platom verejného funkcionára sa rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie, ktorým je rok 2019, t. j. rok predchádzajúci tomu, v ktorom došlo k porušeniu zákonnej povinnosti. Spornou je v danom prípade správnosť výšky pokuty uloženej verejnému funkcionárovi, a to konkrétne spôsob jej výpočtu.

15. Ústavný súd považuje na tomto mieste za nevyhnutné poukázať na znenie dotknutých ustanovení ústavného zákona. Pokuta bola navrhovateľovi uložená podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona, a teda v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, ak ide o porušenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona v lehote ustanovenej v čl. 7 ústavného zákona. V súlade s týmto článkom (čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, pozn.) je verejný funkcionár povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu do 30. apríla každého kalendárneho roka podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok. Podľa čl. 9 ods. 16 ústavného zákona sa na jeho účely mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie a v prípade uloženia pokuty v zmysle odseku 15 sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon funkcie štatutárneho orgánu alebo predsedu štatutárneho orgánu orgánov verejnej moci a orgánov právnických osôb.

16. Zo znenia predmetných ustanovení ústavného zákona je zrejmé, že tento zákon explicitne nevymedzuje, či sa tzv. „*predchádzajúcim kalendárnym rokom za výkon verejnej funkcie*“ rozumie rok predchádzajúci tomu, v ktorom dochádza k vydaniu napadnutého rozhodnutia, alebo rok predchádzajúci samotnému porušeniu ústavným zákonom stanovenej povinnosti. Pokiaľ teda normatívny text právnej normy nie je dostatočne zrejmý, výklad a aplikácia právnej normy má zodpovedať požiadavke právnej istoty (ako imanentnej súčasť princípu právneho štátu – čl. 1 ods.

I ústavy) a zároveň má byť primeraná obsahu a účelu právnych vzťahov, ktoré ňou majú byť regulované.

17. Ústavný súd už v súvislosti s konaniami vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov judikoval, že zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona (m. m. IV. ÚS 177/07, III. ÚS 141/2010, II. ÚS 188/2014). Podľa ústavného súdu má ústavný zákon o ochrane verejného záujmu ako celok celkom nepochybne verejnoprávny charakter, čo zásadným spôsobom predurčuje uplatňovanie jeho zodpovednostného (sankčného) mechanizmu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na právny názor vyslovený v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 185/2014, podľa ktorého nesplnenie či porušenie povinnosti alebo obmedzení ustanovených ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu síce nie je trestným činom, ale je iným verejnoprávnym deliktom, resp. deliktom *sui generis*, a preto je aj vzhľadom na z neho vyplývajúce obligatórne ukládanie sankcií (alebo iných povinností) za porušenie ním ustanovených konkrétnych povinností alebo obmedzení nevyhnutné pri rozhodovaní podľa tohto ústavného zákona zohľadňovať (v širšom kontexte) princípy vzťahujúce sa na správne trestanie.

18. Navrhovateľ poukazuje (okrem iného, pozn.) na zásadu rýchlosti a rozpor postupu výboru s doktrínou legitímnych očakávaní. Judikatúra ústavného súdu definuje legitímne očakávania ako užšiu kategóriu právnej istoty, ktorej účelom je garancia čitateľnosti, resp. predvídateľnosti správania sa orgánov verejnej moci (m. m. PL. ÚS 16/06).

19. Vo vzťahu k prejednávanej veci je možné uviesť, že pokiaľ by výbor rozhodoval v roku 2020, kedy začal konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, podľa postupu prijatého jeho pracovnou komisiou by o výške pokuty rozhodoval podľa mesačného platu verejného funkcionára za výkon verejnej funkcie za rok 2019. Nakoľko vo veci rozhodoval až v roku 2021, vychádzal z mesačného platu verejného funkcionára za výkon verejnej funkcie za rok 2020. V predmetnom je teda nutné prisvedčiť námietke navrhovateľa, že výška pokuty v okolnostiach prejednávanej veci závisela aj od rýchlosti konania výboru, pričom navrhovateľ v danom nemohol s istotou očakávať výšku stanovenej pokuty.

20. Na podporu uvedeného záveru ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že pre ukládanie sankcií podľa ústavného zákona absentuje stanovenie premlčacej doby, tak ako to je u iných verejnoprávnych deliktov (pozri prvú vetu § 20 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov alebo § 87 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov). Nesúhlas so zavedením objektívnej a subjektívnej lehoty pre rozhodnutie príslušného orgánu o strate mandátu, funkcie alebo uložení pokuty podľa ústavného zákona bol vyslovený pri rokovaní o návrhu ústavného zákona, ktorým sa menil a dopĺňal ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (III. volebné obdobie, parlamentná tlač č. 1282), pričom z príslušnej dôvodovej správy vyplynulo, že účelom ustanovenia týchto lehôt malo byť zamedzenie „*bezbrehého*“ uplatňovania sankčnej zodpovednosti. Záver vyvoditeľný z takéhoto rozhodnutia tak nepriamo zodpovedá právnomu

záveru ústavného súdu o kontinuálnom uplatňovaní sankčného postihu podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu závislom aj na rýchlosti konania. Predmetný právny názor vyslovil ústavný súd už vo svojom náleze č. k. II. ÚS 789/2016-60 z 2. marca 2017 (č. 50/2017 ZNaU) a je možné ho podľa názoru ústavného súdu analogicky uplatniť aj v danom prípade. To znamená, že nie je možné ignorovať námietku navrhovateľa, ktorý poukazuje na právnu neistotu, čo sa týka výšky stanovovania pokuty, pokiaľ táto závisí najmä od rýchlosti začatia konania výboru podľa čl. 9 a jeho následného rozhodnutia v zákonom stanovenej tzv. poriadkovej lehote. Na uvedených skutočnostiach nič nemení ani fakt, že vo veci bola táto lehota podľa čl. 9 ods. 5 ústavného zákona dodržaná.

21. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru týkajúcu sa uplatňovania zásady prednosti ústavne konformného výkladu. Túto zásadu uplatnil ústavný súd najprv v konaní o súlade právnych predpisov, keď vyslovil právny názor: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 Ústavy SR a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy Ústavou SR určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s Ústavou SR“ (PL. ÚS 15/98). Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06, m. m. IV. ÚS 96/07).

22. Pokiaľ výbor argumentuje skutočnosťou, že na predmetný prípad je možné aplikovať právne závery, ktoré ústavný súd vyslovil v náleze č. k. III. ÚS 312/2021-31 z 29. júna 2021, ústavný súd uvádza, že jeho argumentácia vyslovená v uvedenom rozhodnutí sa opiera o inú skutkovú podstatu, a teda o prípad novely ústavného zákona, ktorá s účinnosťou od 1. januára 2020 rozšírila jeho pôsobnosť. Ústavný súd sa tu zaoberal aplikačnými komplikáciami súvisiacimi s účinnosťou novely s výsledkom, že sankcia uložená navrhovateľovi výborom v danom prípade (sp. zn. III. ÚS 312/2021, pozn.) bola výsledkom konštrukcie povinnosti navrhovateľa, ktorá z novely ústavného zákona bez pochybností nevyplývala. Aplikujúc závery vyslovené ústavným súdom vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 312/2021 na aktuálne prejednávaný prípad, výbor konštatoval, že ak by sa ústavný súd stotožnil s názorom navrhovateľa o správnom spôsobe výpočtu pokuty, išlo by o neprijateľné extenzívne vyplnenie nedostatku právnej úpravy. Ústavný súd upriamuje pozornosť na to, že v okolnostiach prejednávaného prípadu na rozdiel od veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 312/2021 prichádzajú do úvahy rôzne výklady normatívneho textu právnej normy, pričom oba z nich by bolo možné v istom zmysle hodnotiť ako extenzívne.

23. Ústavný súd sumarizuje, že pri rozhodovaní podľa tohto ústavného zákona je potrebné zohľadňovať (v širšom kontexte) princípy vzťahujúce sa na správne trestanie, pod ktoré je možné subsumovať aj namietanú rýchlosť konania. Keďže bola týmto nálezom vyslovená závislosť rozhodovania výboru práve aj od jeho rýchlosti, a keďže dotknutý čl. 9 ods. 16 ústavného zákona neobsahuje explicitnú úpravu, ktorá by dávala jednoznačnú odpoveď na spôsob výpočtu výšky pokuty, za plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv ústavný súd považuje v okolnostiach prejednáwanej veci takú, ktorú mu predostrel práve navrhovateľ. V kontexte

uvedených skutočností ústavný súd poukazuje aj na svoje rozhodnutie v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 53/2015 (v nadväznosti na sp. zn. III. ÚS 51/2015), ktorým zrušil rozhodnutie výboru z roku 2014, v ktorom bola verejnému funkcionárovi uložená pokuta (za porušenie povinnosti v rokoch 2012 a 2013) vychádzajúca z jeho príjmu v roku 2013, čo ústavný súd posúdil ako rozpor s čl. 9 ods. 16 (v tom čase čl. 9 ods. 15 ústavného zákona, pozn.), pričom konštatoval, že použiť príjem navrhovateľa za rok 2013 na výpočet pokuty by bolo možné iba v prípade, ak by sa sankcia ukladala za rok 2014, čo v tomto prípade nenastalo. Predmetné rozhodnutie bolo zrušené za konštatovania prednosti ústavne konformného výkladu pri aplikácii a interpretácii ustanovenia čl. 9 ods. 16 ústavného zákona (v tom čase čl. 9 ods. 15 ústavného zákona, pozn.) a s poukazom na nižšie uvedený metodický postup, ktorý výbor použil pri výpočte pokút v už skôr rozhodnutých veciach: keď bolo rozhodnutie výboru vydané v roku 2014, z dôvodu porušenia zákonnej povinnosti v roku 2012, pri určení výšky pokuty výbor vychádzal z priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky v roku 2011; keď bolo rozhodnutie výboru vydané v roku 2014, z dôvodu porušenia zákonnej povinnosti v roku 2013, pri určení výšky pokuty vychádzal z výšky príjmov navrhovateľa za predchádzajúci rok, ktorým bol rok 2012.

24. Vo vzťahu k argumentácii výboru o zachovaní tzv. poriadkovej lehoty pre rozhodnutie vo veci je potrebné konštatovať, že navrhovateľ jej nedodržanie ani nenamietal. Pokiaľ ide o tvrdenie výboru o pracovnej skupine, o ktorej závery oprel svoje rozhodnutie o spôsobe stanovenia výšky pokuty, je potrebné uviesť, že v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení účinnom do 31. decembra 2020 si výbor môže zriadiť komisiu na konzultovanie otázok a na prípravu stanovísk k veciam, ktoré patria do jeho pôsobnosti, z čoho je zrejmé, že komisia nie je obligatórne zriaďovaný orgán, ktorého výsledky rokovania by mali mať pre výbor zákonnú záväznosť a ústavný súd by na ne mal vo väčšej miere prihliadať.

25. Pre doplnenie referenčných súvislostí prejednávanej veci ústavný súd uvádza, že v priebehu roka 2021 už rozhodoval o návrhoch, v ktorých navrhovatelia namietali (okrem iného, pozn.) výšku pokuty určenej výborom podľa rovnakých zásad ako v tomto prípade. V uvedených konaniach ale ústavný súd nepristúpil k zrušeniu rozhodnutí a k vráteniu vecí výboru na ďalšie konanie (III. ÚS 274/2021, I. ÚS 332/2021, II. ÚS 404/2021), keďže sa navrhovatelia obmedzili len na namietanie primeranosti, resp. neprimeranosti výšky uloženej pokuty, prípadne bližšiu ústavnoprávne relevantnú argumentáciu neuviedli vôbec. V prejednávanej veci však bol rozsah prieskumu ústavného súdu vo vzťahu k výborom uloženej pokute zo strany navrhovateľa zreteľne artikulovaný v podobe námietky nesprávne určeného rozhodného obdobia, z ktorého sa pokuta vypočítava. *In concreto* navrhovateľ rozhodnutiu v tomto prípade vyčítal, že pri výpočte pokuty bolo potrebné vychádzať z výšky príjmu navrhovateľa za výkon verejnej funkcie za kalendárny rok, ktorý predchádza roku, v ktorom došlo k porušeniu zákonnej povinnosti, a nie za rok predchádzajúci tomu, v ktorom došlo k vydaniu rozhodnutia. Keďže je však ústavný súd v zmysle § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, takto vymedzený problém pri určení výšky pokuty verejnému funkcionárovi nebol oprávnený preskúmať, keďže by tým zreteľne prekračoval rozsah samotných návrhov v dotknutých prípadoch (napr. III. ÚS 274/2021, I. ÚS 332/2021, II. ÚS 404/2021).

26. Ústavný súd uzatvára, že hoci sa navrhovateľ nevyjadril k výzve výboru na vyjadrenie sa k začatiu konania podľa čl. 9 ústavného zákona, je nutné konštatovať, že pokiaľ ide o námietky rozporujúce výšku uloženej pokuty, tieto je možné vzhľadom na špecifický charakter predmetného konania uplatniť aj priamo v samotnom návrhu.

27. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti nie je napadnuté rozhodnutie v súlade s ústavným zákonom a ako také bolo podľa § 239 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde zrušené s tým, že vec sa vracia výboru na ďalšie konanie, v ktorom bude výbor podľa § 239 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v obsahu tohto nálezu.

V.

Trovy konania

28. Ústavný súd priznal navrhovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 691,34 eur.

29. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Navrhovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie návrhu ústavnému súde, replika navrhovateľa), čo spolu s 20 % DPH, ktorej platiteľom je právny zástupca navrhovateľa (§ 18 ods. 3 vyhlášky), predstavuje celkom sumu 691,34 eur.

30. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je výbor povinný uhradiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu